

מדינת ישראל
הכנסת

ט. ב.

פרוטוקול מס' 11/ב'

מישיבת הוועדה לחינוך והתכנון שהתקיימה ביום ג',
י"ב בטבת תשי"ג - 30.12.1952 בשעה 11.10.

משתתפים:

- ט. פרסיץ - היו"ר
- מ. ארנא
- מ. ארת
- ח. בוגר
- א. ברמן
- א. בלחון
- ט. כמריח
- י. סמילנסקי
- ד. אברז
- ח. רוזנברג
- א. רזיאל-נאור
- א. רימלח

חטרים:

- א. דריחט
- ב. מינץ
- ד. נצר

פר זמרים:

- ב. א. דינור - סר החינוך והתכנון.
- א. חרנון - מטעם משרד החינוך והתכנון.
- ד. סטנר - היוקצא המטפחית של משרד החינוך והתכנון.
- א. גח - מנהל לשכת סר החינוך והתכנון.
- גב' שפירא - מנהלת המדור של כתי-הספר לנערות עובדות במשרד החינוך והתכנון.

סדר-הזיה:

- א. ברכה ירמיה-ראש הוועדה לטובו של חבר הכנסת א. רימלח.
- ב. הזמנת האמרון הקאמרי.
- ג. הודת האוניברסיטה הישראלית.
- ד. סקירה על החינוך בכתי-הספר לנערות עובדות.
- ה. שאלות ותשובות.

=====

הוועדה לחינוך וחברות

30.12.1952

ברכת יושבת-ראש הוועדה
לסוכו של חבר הכנסת רימלם.
הזמנת התאטרון הקאמרי.
חודת האופרה הישראלית.

פנתחת את הישיבה.

הי"ר ס. פרטיץ:

ברצוני לכרך כשמי וכשמכם את חברנו
חבר הכנסת רימלם שחזר מסיוורו המרמלח בארצות הברית. לפחות כך קראתי
מהדינים והחטבונות שנחפרסמו בעתונות. אנו שמחים לשהו חזר לעבוד אתנו
יחד, כי אנו עומדים בדיונים על התקציב ועזרתו כוודאי תהיה חשובה מאד.
טר החינוך והחברות ביקש לדחות את הטענה
הראשון הנמצא בסדר-היום שלנו למקום השני ולקיים. החילה את הרצאתה של
הגברת שפירא על כתי-הספר לנערים עובדים. כי הוא עסוק עתה בישיבה
ויהיה נאלץ לאחר במקצת. אני חושבת, כל נוכח להענות לבקשתו.

ב. הזמנת התאטרון הקאמרי:

הי"ר ס. פרטיץ:

הישיבתם אחי לדאוג לכך שחברי הוועדה
יוכלו לבקר בתאטרון הקאמרי ולראות את
אחת ההצגות האחרונות. כדי לתהות על עבודתו של תאטרון זה. קיבלנו
מכתב בד"הם מזמינים את חברי הוועדה לבקר בהצגת ז'אן ד'ארק וכן ככית-
הספר הדראמתי שלהם. נראה לי, כי היום היחיד בו יוכלו חברי הוועדה
לבקר בתאטרון הוא יום א'. כן נדאג לכך שחברי הוועדה שאינם גרים
בחל-אביב יוכלו לבקר במקומותיהם בהצגה זו בזמן ביקור התאטרון.

ס. כפריה:

אני מציעה, כי אנו נעשה זאת ביום א'
הקרוב.

א. רזיאל-נאור:

אני מציעה לדחות ביקור זה לא ליום א'
הקרוב, אלא ליום א' זה שלאחריו, כי

כסבת חטי"ג.

ה ח ל ט ה:

לקבל את הצעתה של חברת הכנסת רזיאל-נאור.

ג. חודת האופרה הישראלית:

הי"ר ס. פרטיץ:

קיבלנו מכתב מהאופרה הישראלית בו הם
מודים לנו על הטיפול המהיר. אגב כך
נחפרסמו ידיעות טובות בעתונות כאילו קיבלה עיריית חל-אביב את דעתו של
חבר הכנסת רוזן. אולם האמת היא, כי היא קיבלה את הדבר שאין להפריע
לעת עתה לאופרה להסתמט באולם "הכימה" כלומר, עד הקיץ. בינתיים יש
למצוא דרך כיצד להכטיח את קירומה הלאה. הרטיח לעצמי להעביר את החלטות
הוועדה לעיריית חל-אביב וכינסתי חסובה ככתב על עמדתה בעניין זה.

30.12.1952

סקירה על החינוך בבתי-ספר לנערים עובדים.

ד. סקירה על החינוך בבתי-הספר לנערים עובדים:

היור"ר ט. פרסיץ:

אנו נשמע עתה את סקירתה של הגברת ספירא על בתי-הספר לנערים עובדים. בשיחה פרטית ביקשתי ממנה למסור לנו פרטים בקשר לכך. שאלה זו נתעוררה עקב סקירתם של שר החינוך והתכונות והמנהל הכללי של משרד החינוך והתכונות סנקסימה לפני זמן מה ונגעה גם בשאלה זו. אנו החלטנו לשמוע סקירות מהמחלקות השונות במשרד החינוך והתכונות כדי שנוכל להיות מוכנים לקראת הדיון בהקציב.

גב' ספירא:

אני שמחה להודמנות זו שניתנה לי להרצות בפני חברי הוועדה לחינוך והתכונות ואשתמש בהודמנות זו כדי להביע חרדה אישית לעצם קיומן של חוק חינוך חובה לנערים עובדים כמות שהוא עם כל ליקוייו. אני חושבת שאני יכולה לדבר זאת כשאני יכול הנערים העובדים הלומדים כבר ובשם אלה שעדיין אינם לומדים וצריכים להכנס לבתי-ספר אלה.

הפעולה הממשית של משרד החינוך והתכונות בסטח של בתי-ספר לנערים עובדים החלה בחודש ספטמבר 1950. כתאריך זה הוקם המדור ראני הוזמנה לנהל. עד לתאריך זה למרות קיומן של חוק חינוך חובה נמצאו בתי-ספר אלה ברשותם של ההסתדרות "בני-עקיבא" ועיריית תל-אביב. היתה זו העירייה היחידה שהקימה בתי-ספר מסוג זה עוד לפני קיומן של החוק.

בתוך רשויות החינוך המקומיות. התפקידים הראשוניים שהוטלו על המדור היו - לסלב את בתי-הספר הקיימים באותה טעה היו כ-6000 נערים עובדים שלמדו ב-140 מוסדות. קיומם של רבים מן המוסדות היה נורא בספק. אחוז הביקור הסדיר המקובל באותם הימים היה 50% - 40%. כפי שכבר אמרתי פרט לעיריית תל-אביב לא סיפלה אף רשות חינוכית מקומית בהקמת מוסדות כאלה. הפרוצס של סילוב בתי-הספר הקיימים בתוך רשויות החינוך המקומיות היה קשה ומסובך. יש לקבוע בסיפוק רב, כי כיום לאחר שנתיים ויותר הסתלב מפעל זה יפה בכל רשות חינוכית מקומית. בעיקר בערים וכמוסדות. עיריית ומחלקות חינוך רבות מופיעות כגורם פעיל בסטח חינוכי זה.

אשר לרישום לבתי-ספר לנערים עובדים -

הרי עד לאותו תאריך כמעט שלא היה קיים רישום לבתי-ספר לנערים עובדים. יוצא איפוא, כי תפקיד נוסף הוטל על מדור זה והוא - לראות כיצד אפשר להניע את גלגלי הרישום של נוער זה. לשם כך אעמיד לעומת המספר הקודם את המספרים כפי שהם כיום לאחר שנתיים ויותר מאז חקמה המדור, במסגרת משרד החינוך והתכונות ובמסגרת החוק.

ישנם כיום מוסדות פתוחים כפי שהם

נמסרים למדור מהעסקי סידרי העבודה של המפקח. סדר פתיחת מוסדות הוא כזה: מחקרים רישום ונמסרת הודעה על פתיחת מוסד על-ידי מפקח הזרם. לאחר מכן ממצאים למשרד החינוך והתכונות את סידרי העבודה. בהתאם לסידרי העבודה הללו הנמצאים בידינו, הרי ב-269 מוסדות ישנם כ-16,000 תלמידים המתרבים כ-700 ביהדות. קשה להגיע לסיכום סופי מאחר שבכל פעם מופיעות רשימות נוספות. אבל בערך זהו הסיכום. נוסף למספרים האלה ישנם עוד לפחות כ-80 מקומות שיש בהם כ-4000 בני נוער. אשר בהם נערך הרישום אך טרם נמסרה הודעה על פתיחת המוסדות; או שהיו אלה מוסדות קיימים וטרם נודעו לנו הסיבות מדוע לא נפתחו מוסדות אלה הסנה; כן ישנם מקומות שאנו יודעים כי טרם התגברו על קשיים מסוימים ולכן טרם נפתחו המוסדות. יוצא איפוא כי אילו היינו אוספים שמות של נערים עובדים אלה היינו מגיעים בהתאם לכך, ל-20,000 נערים הנמצאים ברשת חינוכית זו. בכיחות או במוסדות נקלמו כבר ל-16,000 נערים. הביקור הסדיר הממוצע בשליש הראשון של שנה זו עלה במידה ניכרת. המפקחים ורשויות החינוך המקומיות מעריכים

30.12.1952

סקירה על החינוך בכ"י - הספר לנערים עובדים.

גבי ספירה:

כיום את הביקור הסדיר ב-75% - 65%.

ההסערה בקשר למספר הילדים שצריכים ללמוד במסגרת זו הן שונות. אני מניחה כי 30,000 ילדים בערך צריכים להכנס למסגרת זו. כלומר, מספר זה כולל את הילדים בני 17 - 14 שנים שמתו סימון את בילת-הספר היסודי. כי חוק חינוך חובה מדבר רק בנערים עובדים שלא סימנו בית-ספר יסודי. מעריכים כי ישנם 100,000 בני נוער בגיל 17 - 14 שנה אשר 20,000 ילדים מהם לומדים בכ"י-ספר היסודיים ובכיתות המסך; כן ישנם כ-35,000 - 30,000 בני נוער שהם בבחינת לא מסיימי בית-ספר יסודי. קיימת שאלה לגבי 50,000 בני נוער. ייתכן ויש לקלוט אותם בכיתות המסך או בכ"י-ספר לנערים עובדים. כן ייתכן וזוהי הסערה צנועה למדי. אולם מאחר שמה הגענו למכסיו של קליטת הנוער, הרי אין חרעלה לקבוע מספרים גדולים.

כיום אנו יכולים להבחין בשלושה סוגים עיקריים בכ"י-הספר לנערים עובדים הנמצאים ברשת חינוכית זו: (א) כ"י-הספר הנמצאים בערים הגדולות ובמוסדות. אלה הם לרוב מוסדות גדולים אשר כמעט כולם מכילים למעלה מ-100 תלמידים. ריש כאלה אשר מספר התלמידים מגיע שם עד ל-300. אלה הם מוסדות ערב והמה מן הוותיקים ברשת זו. מאחר שהבעלות על כ"י-ספר אלה נמצאת בידי מחלקות החינוך, הרי הם מבוקרים על-ידי כל רשות חינוכית מקומית. אין הדבר כפי שהיה פעם שכ"י-ספר אלה עשו את אשר אמרו הנוערות הנוער. מנהלי מחלקות החינוך ככל רשות מקומית מקפידים על עריכת הירומנים בכל בית-ספר וכן הכנת סיכומי הביקורים בכל חודש. עלי לציין, כי עיריית ירושלים, הל-אביב וחייפה מחשבות דרך כיצד לטפל בביקור הסדיר של נערים אלה. בהתאם להצעה מסוימת נקבעו אנשים מיוחדים לפעולה זו אשר אנו קוראים להם כיום לא מוצלח "קציני ביקור סדיר". הכוונה היא שאנשים אלה ימלאו באופן אינדיבידואלי באותם הנערים המופיעים לבית-הספר ואינם מחמירים בביקורת. חולקו מנסים תלמיד לנערים אלה, והמדורף אף הוא חילק מנסים תלמיד לנערים עובדים בישובי ערלים - דבר זה עוזר לברוק את מידת השתתפותו של הנער בבית-הספר. נוסף לכך, יש כדענו להקנות - במסך הזמן - זכויות מיוחדות לנערים עובדים על סמך מנסים תלמיד אלה כפי שהדבר מקובל לגבי תלמידים אחרים. הם יוכלו להנות מהנחות בנסיעות ובבתי-טעטוקים, ואולי גם הנחות אחרות. זו השנה השניה שמנסים בערים לשלב השתלמות מקצועית במקומות הלימודים היסודיים-הכלליים. כלומר, מתוך 15 השעות הניתנות לתלמידים אלה - בהתאם לתקן המה לומדים תנ"ך עברית חשבון ומולדת - הרי שלוש שעות מהן מוקדשות להשתלמות מקצועית-עיונית לאותם הנערים העובדים שהם בבחינת שוליות. לימודים עיוניים אלה מרוכזים בערכים. באית תלמידים מבתי-ספר שונים המתחלקים לביתות בהתאם למקצועות ולא למי כיוונת. כפי שהדבר נעשה כשאר ימי הלימודים. פעולה זו נעשתה מתוך שיתוף עם משרד העבודה. כן עקב משרד העבודה אחרי התקדמות הנערים שאינם עובדים כיום במקצועות מסוימים. אולם דבר זה עדיין בתחילתו. המדובר הוא בלימודי מלאכה ואפילו מלאכה מורחבת כגון: תפירה ומסך-בית לבנות. הלימודים אינם מאורמנים בלבד, אלא גם מעשיים. ייתכן והם יממרו כהכשרה מרוב מקצועות לאלה שאינם עובדים כלל כיום.

ישנם חילוקי דעות ביחס לבעיה הגדולה באיזה מידה מהורים לימודים אלה מעמסה על התלמיד לאחר יום עבודה. אולם מן הצד האחר אנו חושבים, כי במידה שהם לומדים, הם מגלים מידת ייחוס התעניינות בלימודים. במידה שקיים חוק עבודה הנוער, הרי אילו אפשר לתת לנוער עובד הלומד הנחות מסוימות על יסוד חקנות עזר - היה הדבר לתועלת הנוער. אני מניחה, כי אילו חוק עבודה הנוער היה מדבר על 40 שעות עבודה לנוער; וכן אפשר היה להסיג יום חופשי מעבודה ולסדר כיום זה לימודים אינטנסיביים וכשאר הערכים בשכרן ילמדו הנערים רק 2 שעות במקום שלוש שעות - כפי שהם לומדים עתה - הרי אי-אפשר היה לדבר על מעמסה יתרה על הנוער העובד. לדעתי, האימך מזהירות הנכון, כי הנערים העובדים מוצאים בכך מרוקן.

30.12.1952

סקירה על החינוך בבתי-הספר לנערים עובדים.

גב' שפירא:

יש לזכור, כי בית-הספר לנערים עובדים מטמטט גם מסגרת חברתית, ישנה כאן מעין התרעננות לגבי הנורע הזה.

(ב) שני המיפוסים האחרים של בתי-הספר לנערים עובדים הם חדשים, כפי שהיטוב הזה הוא חדש. בתי-הספר אלה הם בינוניים וגדולים ונמצאים בעיקר במעבדות. בתי-הספר אלה מקיפים עשרות נערים לפעמים מגיע בית-ספר כזה למעלה מ-100 תלמידים. לדעתי הבעיה במקומות אלה היא - התפתחות המוסדות בעתיד, כי צריכה להיות דאגה נוספת לגבי נורע זה. הנורע במעבדות הוא בבחינה מחפש עבודה, כי רק חלק קטן ממנו מסודר בעבודה. אין נורע זה דומה לנורע הנמצא בעיר. הם מבקשים עבודה בכל רחבי הסביבה וברוב המקרים אין הם משיגים כל עבודה מקצועית או פרודוקטיבית. ייתכן ובתי-הספר במקומות אלה צריכים היו לסמט באותו זמן גם מקום הכשרה ולרכז סביבו מפעלי תעסוקה לנורע זה.

נסיון כזה נעשה במעבדות כרכור ופרדס-חנה. גם נמסרו לרשות תלמידי בתי-הספר לנערים עובדים 15 דונם אדמה על-ידי אדם אחד ויהיה עליהם לגדל ירקות ובצורה זו ימצאו את פרנסתם. גרסא לכך הם לומדים ומקבלים הכשרה חקלאית. נראה לי, כי לו יכולנו להגיע לנסיונות כאלה ולדרך עבודה כזו בבתי-הספר לנערים עובדים במעבדות - היה זה מעלה אחת חשיבות בית-הספר כשלעצמו מטום שהנורע זקוק ללחם ולבסיס כריא יותר. ייתכן וקיימת אפשרות של הקמת קואופרטיבים מסוג אחר, כי בדרך זו נותנים לנערים אלה אפשרויות של קיום במקום שיתמסו אחר קיומם הדל או שיזקקו בקטיפת פירות בצורה בלתי נכונה.

(ג) מוסדות מהטיפוס הטלויזי נמצאים בישובי עולים או בישובים קטנים. יש ומתרכזים ב-50 - 10 נערים עובדים העוסקים בעבודות יעור בסביבה והם יושבים בכר במקומותיהם ויש בדעתם לעבוד במסך עצמאי שלהם. בדרך כלל העברנו למקומות אלה אוחו מיפוס של בתי-הספר הנמצאים בעיר, אלה הם מוסדות עובד ולילה. בזמן הקצר שהיה לנו התחלנו לחשוב, כי יש למצוא מסגרת אחת ללימודי נורע זה. נערים אלה העובדים יום שלם בחקלאות צריכים לכוון בשעות הלילה ללמוד וזאת מפינות רחוקות של מקום מושבם - הרי אין בכך ברכה רבה. ייתכן ויש לרכז את הלימודים בעונות מועמות עבודה. כלומר, אותן 15 שעות שיש לתת לנערים אלה יש לרכז ולתיתם בצורה אינטנסיבית בחדשים מיוחדים בסנה ובסאר ימות הסנה לתת להם את המינימום ובצורה חוגגים, מכל מקום בצורה פחות מהיבית.

הפיקוח דן, כי כדי לבצע את הדברים האלה יש צורך בעזרה רבה מאד של התנועה הישובית של ישובים אלה, כי אין הישוב עצמו מחליט על כך, אלא גם הארגון המייסב מטום שעליו לעורר לכיצוע הדברים. ברור לכם, כי אנו עדיין רחוקים מטלמות, אבל מנסים לעשות את הכל.

לש: לקבוע, כי למרות הגידול הרב של רשת זו לא נוספו עובדים לא בפיקוח ולא במדור. כאשר נתמנית אנרכי למנהלת המדור נתמנו עוד שניים ורכע מפקחים. כיום ישנו עוד מפקח אחד מטום מסדר החינוך והתרבות. המרכז לחינוך מקיים מפקחים נוספים ולולא הוא לא היינו מגיעים לזה שהגענו כיום. בחדשים האחרונים נוספו אנשים אשר כיניתי אותם לפני כן בטם "קציני ביקור סדיר". אלה הם שלושה אנשים העובדים באיזורי הארץ הטונים ונמצאים בקשר ישיר עם המדור. תפקידם לבקר רק בישובי עוליות או בחלק מן המקומות השונים, כי אין באפשרותו של אדם אחד להקיף את הכל, אלא רק חלק מן המקומות. טיפולם הוא טיפול אינדיבידואלי כביקורם הסדיר של הנערים. במקומות אלה הם באים במגע עם גורמים שונים בצייכור בין אם זה ועד המקום המועצה האיזורית, או נוחן העבודה של הנורע באותו מקום. הם עורכים ביקורי בית ומנסים להספיע על ההורים והתלמידים על-ידי טבנוע כמעט שלא השתמטנו בחוק, כי כל הפרוצדורה של הזמנת מיטהר למטפם כעלכר על החוק היא כה קשה

הרועדה לחינוך וחברות
30.12.1952
סקירה על החינוך בבתי-
ספר לנערים עובדים.

גבי ספירה:

ומסובכת שבמעט ראיון משתמשים בה. ייתכן וגם בנקודה זו ישנן דעות סונות.
אני באופן אישי אינני רואה בדרך זו חטיבות רבה. לדעתי, הסכנוע חשוב
יותר. ספק הוא אם נוכל בכוח להשיג דבר. אחרון הנערים והנערות הוא
כמעט טורה. ישנם יטובים אשר בהם כולט אחרון הנערות וישנם יטובים -
כולט אחרון הנערים.

רציתי להעמידכם על קטיים נוספים. הפיזור
הרב של רשת זו - הן בכל מקום, בכל ישוב חדש מן הצפון ועד הדרום
כמעט בכל מקום י"ח בית-ספר לנערים עובדים. מוסדות אלה הם בעיקר מוסדות
ערב ובטעות אלה אין תחבורה וקשה לפיקוח ולקובדים להגיע למקומות אלה
והמה עושים מאמצים בלתי רגילים. מאחר שאלה מוסדות ערב אתה יכולים
לראות כיצד בטעות הערב יושבים נערים ונערות ולומדים לאור מנורת נפט
או לאור פנס רוח. לפעמים יש לנו הרגשת אשמה, כי מה אנו רוצים
דרושים מנוער זה.

כידוע לכם, בהתאם לחוק ניתנים הינם
היורד והספרים ביטובי עולים. גם בטוח זה עקב חוסר הסכמים, הרי לא
חמיד מגיע היורד בזמן. טרם הגענו לספר לימוד מתאים לנוער זה. למי שעה
משתמשים בבתי-ספר אלה באותם הספרים בהם לומדים הילדים בגיל רך בבתי-
הספר היסודיים. גם זו אחת מהבעיות הרציניות הקומדות בפנינו - לתחאים
את חומר הלימוד לנוער זה וכן לבחון בצורה מדעית יותר את הישגי הנערים.
ברור, כי נוער זה מבורג ונסיכון חייור רב יותר ומן הצד האחר כליו
המכניזים והכסיס להטולה הם דלים ביותר. נשאלת השאלה כיצד להשיג כמצב
זה מכסימם ההישגים במינימום של זמן.

היור' ט. פרסיץ:

אני מודה לגברת ספירה על הרצאתה המעניינת.
עתה ישאלו חברי הרועדה שאלות.

ט. כפרית:

האם יש כבר תוצאות לנסיון שנעשה בכרכור
ובפרדס-חנה, ובמסך כמה זמן נעשה נסיון

זה?

אשר לנוער כמעבדות - האם שם ישנה אותה
מגמה כפי שהיה קיימת בעיר בקטר להכשרה מקצועית כפי שתארת אותה. מטום
סנראה לי, כי שם הדבר חשוב עוד יותר מאשר בעיר ויש לו ערך עצום
כמעבדות. המגמה לטלב את ההכשרה המקצועית או הטרות-מקצועית עם הקניית
ידיעות כלליות - דבר זה חשוב מאד לגבי נוער עובד ובעיקר כמעבדות,
כי כל האוירה שם היא אנטי-חינוכית לא רק מבחינה הנוער המטרומ בסביבה
כדי להאחז במסחר, אלא האוירה בקרב המכורגזם היא כזו. אולי אפשר היה
לדעת מהו מספר הנערים והנערות כמעבדות שאינם מגיעים לבית-הספר, כי
שמענו מה מספרים מאד חמורים ביחס לחוסר הכיקור בבתי-הספר ובעיקר
כמעבדות, כי טיעורי הערב אינם עומדים על הגובה באחרונים לא מעטים,
יש וטליט מהחלמידים אינם באים לבית-הספר.

אשר לנוער במרטבי עולים - זוהי בעיה
מיוחדת במינה. נכון הדבר שרב הפיזור וקשה להגיע לכל המקומות בהם קיימים
בתי-ספר, כן קשה לרכז מספר ילדים כדי לקיים בית-ספר. אך האם ישנן
ידיעות מפורטות יותר על המצב שם, כי במידה שאני יודעת כמעט ולא קיים
שם דבר והנוער עוזב לנפטור. ידוע לי, כי נעטים נסיונות גם מטעת תנועת
המרטבים, מכל מקום המאמצים הם גדולים והתוצאות קטנות. עושים נסיון
להפנות את הנוער הזה לבית-הספר החקלאי שנפתח ליד באר-טבע, כן נעשה
נסיון לרכז נוער זה גם בכפר הירוק. אולם למעשה ישנם נערים רבים מעל
לגיל בית-הספר הזקוקים ללימוד. האם ישנם מספרים ממטיים על המצב
החינוכי של הנוער מעל לגיל בית-הספר הנמצא במרטבי העולים?

ט. ררזנברג:

אשר להכשרה המקצועית במעברות רבי-טובי
ערלים - האם זוהי אותה התכנית הנהוגה
בעיר, או קיים הכרל בגישה ובתכנית?

ה. כוגר:

אשר למצב כריאותם של נערים אלה - האם
מטפלים גם בכך ונותנים להם טיפול רפואי,
האם נותנים להם יסודות של חינוך גופני בצורת התעמלות ומשחקים? האם
קיים קשר בין תלמידי בתי-הספר לנערים עובדים לכיון הגדנ"ע - דבר שהיה
יכול להיות חיובי לגבי שני הצדדים.

האם קיימת אפשרות לדעת מהו המצב המשפחתי
מטרת שיש יחס אחר לגמרי למורה אל התלמיד לאחר שניחנת אפשרות לדעת במידה
מסוימת את המצב המשפחתי.

אשר למינולים - האם התלמידים יוצאים
בצווא כדי להכיר את הסביבה. כי גם התלמידים העירוניים אינם מכירים
די הצורך את הסביבה מטום שאין מי שילמד אותם. אף המבוגרים אינם מכירים
את הסביבה. יש צורך שהילד ילמד להכיר את הסביבה על מנת שידע לאחר מכן
לחפור בה את מקומו.

הקשר אל מקום המצאו של הנוער, כלומר
הצד המוניציפאלי - יש לחנך את הילדים כדי שידעו שהם אזרחים, יבינו
מהן בחירות, האם שמים לב לדברים אלה?

המטכיות הפעולה - לאחר שהנער ברמה את
בית-הספר יש צורך להכניסו לחיים בהתאם לנטייתו. כי המורה או המדריך
המטפלים כילד במשך שנה או שנתיים יודעים לאיזה אפיק לכרונו, האם
קיים דבר כזה?

י. סמילנסקי:

לא הבינתי שני מספרים, נאמר כאן, כי
ישנם 80 בתי-ספר שיש בהן כנראה 4000
התלמידים? מכל מקום נראה לי, כי המספרים גדולים מדי מכדי שיהיה בהם
מקום למעוררות.

הי"ר ט. פרסיץ:

ישנם 80 מקומות שיש בהם כ-4000 תלמידים,
אולם טרם נפתחו בהם בתי-הספר אם מחמת
המחסור בכספים או מכל מיני סיבות אחרות שטרם ניתן לבררן.

י. סמילנסקי:

המספר כשלעצמו הוא גדול מדי מכדי לא
לדעת עליך פרטים נוספים. אילו היה
זה ב-3 - 2 מקומות שאינם ברורים - היה אפשר להבין זאת, אולם כאשר
הדבר נוגע למספרים כה נכבדים שאינם ברורים - דבר זה עושה את כל
המספרים גמישים מדי. מה אומרת המחלקה לעשות כדי לדעת כמה אנו עוסקים,
מדוע ישנו מספר כזה ולא אחר? דומני, כי יש קצת ערפל בכל העניין.

אשר למורים המלמדים בבתי-הספר לנערים
עובדים - מה מיכם האם אלה מורים מיוחדים או אלה הם מורים המלמדים
בבתי-ספר יסודיים ונוסף לכך מלמדים בבתי-ספר לנערים עובדים? אני מחאר
לי שיטתם כאלה וכאלה? האם המורה המלמד בבתי-ספר בשפירי ערב, האם
אלה הן טעות נוספות שלו או הוא מקדיש את כל תשומת לבו לעניין זה?

אשר לרציפות הלימודים לא רק של הכיתה -
נאמר כאן, כי אחוז הביקור הסדיר הוא 75% - 65%, האם זהו אחוז הביקור
הסדיר של כל יחיד המבקר בבית-הספר או זהו אחוז הביקור של הקולקטיב? כי
לפי זה יוצא כי תלמיד שיש לו זמן בא לבית-הספר למחרת אין לו זמן -
אין הוא מופיע לבית-הספר ובמקומו מופיע תלמיד אחר. יוצא איפוא, כי
אין כיתה אחידה הלומדת בשיתוף.

הוועדה לחינוך ותרבות
30.12.1952
סקירה על החינוך בנתי-
הספר לנערים עובדים.

י. סמילנסקי:

האם התלמידים ממשיכים ללמוד גם לאחר
שנת הלימודים הראשונה, כלומר, האם הם עובדים משנה לשנה; האם
התלמיד המתחיל ללמוד בגיל 14 ממשיך ללמוד עד גיל 17 או כל החפץ בא
ולמוד עד כמה שהוא רוצה וכזה נגמר העניין?

האם נעשה ניסיון להקים כיתות לימוד
ליד מפעלי העבודה? נניח, אם במקום מסויים עובדים מספר תלמידים רב,
הרי המה יכולים להרוח ביחל לימוד.

מה

אשר לערבים - נעשה בשטח זה בקרב הערבים?

מ. ארם:

האם ישנה איזה שהיא סטאטיסטיקה המראה על
מקצועות הנוער העובד וכמה הם עובדים?
אני מניח, כי באשר נער מתקבל לבית-ספר עליו למלא שאלון ולכתוב היכן
הוא עובד ומהו מקצועו, על מנת שאנו נדע מהי המשמרת החדשה של ענפי
העבודה.

האם קיים קשר עם הנוער העובד לאחר
סעודת הלימודים? כלומר, האם ידוע לכם חנאי חייו של הנער, מהם הדברים
המעסיקים אותו ועוד. המפקחים
בנקודה אחת בקטר לביקורים, אולם ככל חבר הכנסת בוגר בקטר למידולים,
והייתי אני רוצה להוסיף ולטאר, אם נערכות מסיבות, שיחור ואם קיימת
ועדת טרונות.

האם יש לכם חכניה להמסך הלימודים, לאחר
סלוקט טרונת לימודים, האם נער הגרמר בית-ספר כזה יכול לעבור לתכנית
לימודים גבוהה יותר? כלומר, אם נער מצטיין רוצה להמשיך וללמוד מקצוע
מסויים, האם ישנה חכנית בקטר לכך?

אינני מכקט רשימת כל 80 המקומות, אבל
הייתי רוצה לדעת כיצד מתחלקים מקומות אלה לפי איזורי הארץ, למשל, האם
בצפת יש מסתו בקטר לזה?

האם אחת מקיימים שיחור עם הנוער ואם
נרחני העבודה על חנאי עבודתם של הנערים, כי הדבר חשוב מבחינת התנאים
ההגייניים והסניטאריים במקומות העבודה, כן חשובים היחסים שבין נותן
העבודה לבין הנוער העובד, מכל מקום האם קיים קשר בין העבודה והלימודים
לבין חייו בבית, מסוג שחייו של הנער העובד מתחלקים לטניים: חייו
בבית ומקום העבודה, לכן רב ערכו של דבר זה.

איזה חלק מכין הנוער העובד מקיפים
בחי-הספר לנערים עובדים, האם קיימים מוסגים בקטר לכך?

מהי חכנית הלימודים הזו של סלוקט טרונת
לימוד? האם ישנה איזה חכנית לימודים שאפשר לראותה?

נב' ספירא:

זוהי חכנית לימודים של בית-ספר יסודי
והנער הגרמר מקבל תעודת גמר.

לזרם העובדים ישנה חכנית לימודים.

ל"מזרחי" יש לפי שעה רק האעה חכנית.

הוועדה לחינוך ותרבות
30.12.1952
סקירה על החינוך בבתי-
הספר לנערים עובדים.

א. רימלט:

מה מלמדים עתה בבתי-הספר מזרם "המזרחי"
אם יש להם רק תצפיה חכנית, או כל מורה
מה הבקורת על חכנית הלימודים?
האם במסך שנתיים ישנה סיכומים ככל בית-
ספר על ההישגים?

האם ישנה איזו שהיא פרופורציה בין המורה
לכין ההישגים, כי במקומות רבים אין כל פרופורציה.

האם המחלקה מאפשרת למדריכי נוער מטעם
ארגונים שונים שאין להם כל הכשרה פדגוגית להירח מורים בבתי-ספר ערב?
כדי ישנם מקומות שכך הוא הדבר, שצעירים שהיו מדריכים הוכנסו לבתי-הספר
כמורים, האם דבר זה נעשה באי-טור המחלקה?

ב. צברי:

האם עשיתם מחקר מסויים לסיבות סגור
שילדים לא סימו אצלנו אחי-הספר
היסודיים פרט לעוליות החדשים? האם הסיבות טבולות בבית-הספר עצמו
סגור לעזיבתו על-ידי הילדים, או שיש סיבות אחרות, האם אפשר לדעת
מהן הסיבות לכן?

האם אפשר לדעת כמה מספר ילדי הארץ ומה
מספרם של העוליות החדשים בקרב הנוער העובד?

מה מצב העבדינות בקרב נוער זה, האם
קיים טיפול בילדים עבדינים?

האם יש כיתות מיוחדות לילדים קטי חינוך
בקרב הנוער העובד?

האם ישנה סטאטיסטיקה של חלוקת הנוער
העובד בהתאם לעדות השונות?

האם יש לכת קטרים עם המחלקה לעליית
הנוער, ואם ישנם כאלה - מהם הקטרים שיש לכת, האם אחם מסתמים
פעולה?

לאחר שלוש שנות לימוד, האם קיים קטר
עם הנערים הגורמים על מנת לעודדם שימשיכו ללמוד ולקרוא?

אשר למורים - שמענו שלא כל הילדים
הרטומים מבקרים בבית-הספר, האם זה בגלל המורים או בגלל עייפותם של
הנערים העובדים?

האם חוק עבודת הנוער עוזר לילדים
ללמוד או מפריע, האם הוא מאפשר להם לנוח ולאכול ולאחר מכן לכוון
לבית-הספר, או שמא חוק החוק לחינוך?

א. רזיאל-נאור:

מה מספר הנערים שלא סימו אחי-הספר
היסודי ואינם מבקרים בבתי-הספר לנערים
עובדים?

היכן מקומן של אוחן 80 הכיתות? מהן
לאי-פתיחת כיתות אלה, ומה עושים כדי
הסיבות הידועות והבלתי ידועות
להחיש את פתיחתן?

30.12.1952

סקירה על החינוך בבתי-
הספר לנערים עובדים.

א. רזיאל-נאור:

אשר לחכניה הלימודים - עדיין אין חכניה כזו. אבל הייתי רוצה לדעת על איזה יסוד חושבים להסתיה חכניה זו. אותם הנערים הכאים ללמוד בבתי-ספר לנערים עובדים אינם נכנסים לבתי-ספר אלה בידה עזבם את בתי-הספר הלימודיים. ברור, כי החלל הזה מכסא לנסיגה בלימודים. מה עושים כדי למלא את החלל הזה וכיצד יושג הדבר?

האם ישנם כבר מחזוריים שגמרו בתי-ספר אלה? האם התקיימו בחינות ועל איזה דרגה עומדות בחינות אלה, האם הן בדרגה בית-הספר העממי או בכיתה נמוכה יותר? כמה מהם ממשיכים בלימודים ואיזה לימודים?

אשר למורים - מה טיבה, האם נעשית פעולה הדרכה לגבי מורים אלה, מטרים שטיב העבודה מחייב גישה מיוחדת? האם קיים עיון שיטתי והוצאה מסקנות מן העבודה הנעשית עד כה?

היר"ט פרסיץ:

נאמר כאן, כי 16,000 ילדים רשומים, ברצוני לדעת את בקרב הרשומים האלה אינך קיים אותו החזיון הקיים במיוחד בשיכונני הערלים ביחס לרישום הילדים לבתי-הספר. יש וילד אחד נרשם בכמה שמות. האם רשימה אלה נבדקו היטב, האם ידוע לבטח, כי מספר זה של ילדים באמת נרשם ואין אלה נפשות מתות?

שמענו מפי המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות, כי הביקור בבתי-ספר אלה אינו מצדיק בטוים פנים אלה מספר הגדול העם. אנו מדברים על כך במובן הכספי. הגור רוצים להביא את הילדים לכלל לימוד ואיננו רוצים לכבוז כסף ולהסתפק רק במראית עין בעניינים אלה. על-כן מה ידוע למחלקה זו על מספר הילדים בכיתות, וכעיקר אחר דבריו של מנהל משרד החינוך. הייתי רוצה לדעת מה הסיבה לכך?

לזרם העובדים ישנה חכניה לימודים - יש לבדוק חכניה זו ולראות אם היא מותאמת לילדים אלה ולזמן בו אנו חיים ולהלך הרוח הקיים בקרב ילדים אלה. יש לדעת לעמוד על כך ולהוציא מסקנות מדבריה אלה.

אשר למעבדות - הרי ידוע, כי במעבדות יש צורך כמעט בלחץ בלתי פוסק כדי להביא את הילדים לכלל לימוד; ואם זה מופיעים פעם לבית-הספר, הרי הם נעדרים פעמיים. יוצא איפוא, כי תמיד בא מספר קטן יותר של ילדים מזה אשר צריך לבוא. יכולות להיות סיבות שונות לכך: ברור, כי ילד העובד במשך כל היום ואחר-כך צריך לשבת על ספסל הלימודים כחנאים שאנו רואים אותם. בטעה שיטנם אמצעים אחרים כדי להרויח כסף ולקנות טעויעים וכילוי זמן - קטה להם ללמוד. אולם יש לעמוד על הדברים האלה. הייתי רוצה לדעת מה יכולה המחלקה לומר בקשר לכל הדברים האלה, כדי שאנו נוכל לדון על כך ולהוציא מסקנות.

א. כלפרן:

מחוך המספרים ששמענו בסקירה מסתבר ש-65% מן הילדים מבקרים בשיעורים. חירוטו של דבר ששליש הילדים מבקרים בבתי-הספר. כלומר, רק 10,000 ילדים מחוך 16,000 הילדים. כן שמענו שאמצעי כפיה לא לוועילו. האם לא היה הדבר טוב יותר ויעיל יותר להכניס סעיף בחוק עבודה הנוער שאין הוא יכול להחקבל למקום עבודה אם אין הוא מכיא אחת לחרוט איטור שהוא מבקר באופן סדיר בבית-הספר. אמצעי זה קטור בעבודתו. אמנם יכולה להיות רשות שתפטור אותו מביקור זה. תיקון כזה עלול להועיל ובצורה זו לא נהיה זקוקים למפקחים.

גב' טפירא:

ברצוני לומר מליט מספר באופן כללי על המספרים שמסרתי. אמרתי כי לפני שנתיים למדו כ-6,000 נערים בבתי-ספר אלה ועתה כ-16,000 - הרי חלק גדול מהם נצאים בחוץ המסורה. כל המסקנות שחברי הוועדה רוצים להסיק - הזמן עדיין אינו מספיק לכך. כי לפני הרשת עומדת שאלת ארגון גדולה. כמעט רוב החלמידים הם חדשים. כ-6,000 החלמידים כבר גמרו את בתי-הספר, מכיון 16,000 החלמידים יש באלה הלומדים כבר מלפני שנתיים. אמנם מותרת אלה יכולים להדהים. המספר של 16,000 ילדים רשומים אשר 65% מהם מבקרים בבתי-הספר - אלה הם ילדים חיים. ייתכן והם מתחלפים. אך כל 16,000 הילדים האלה קטורים באיזה אופן שהוא עם בתי-הספר. יש באלה הלומדים כל השנה, אחרים מתחלפים. אבל אלה הם מספרים חיים.

נקח לדוגמה מעברה אחת שיש בה - כהתאם לרישום - 120 ילדים. את חכואר למעברה זו תראו בכל ערב לומדים כ-75% - 65% מהם. אולם לעומת מספר הנערים מהורים הלומדים רק 50%. יוצא איפוא כי צריכים ללמוד פי שניים או פי שלושה ממספר הילדים הלומדים. באורה כזו נוצר מספר איום. כאילו כל הרשת הזו היא ברכה לבטלה. מכל מקום אין כאן בזכרו בשעור לימודים. ברור כי עדיין עומדת עבודה גדולה בפני הרשת הזו. וכעיקר לקלוט את אותם הנערים שטרם הגיעו לבית-הספר. אבל כל אשר קילים הוא כשביל אותם הנערים המגיעים לכיתה.

היו"ר ט. פרסיץ:

חודה הגברת טפירא. אני מציעה, כי אנו נקיים דיון זה ביום ג' הבא.

ה ח ל ט ה:

לקיים את הדיון על הסקירה על החינוך בבתי-הספר לנערים עובדים ביום ג' הבא.

ה. שאלות ותשובות:

א. רימלט:

ברצוני לשאול את נציגי מסד החינוך והתוכנות על הפניה של הסיעה הפרלמנטאריה של המפלגה הפרוגרסיבית בקטר להכנסת כיתה מזרם העובדים לכיתה-גן של הזרם הכללי - דבר שנעשה על דעת עיריית ראשון-לציון. מפלגה זו פנתה למסדר הפנים.

א. ברמן:

קראנו בעתונות שהארגון הבין-לאומי - אונסקו קיבל בזמן האחרון גם את ספרד הפאשיסטית. כן קראנו בעתונות כי מדינות רלאו דורקא מהגרט הסוציאליסטי, אלא כורמה ואחרות הביכו בחרימות על ענין זה. יש לציין כי גם התנועה הסוציאל-דמוקרטית הימנית בפולין עזבה את אונסקו. ברצוני לדעת אם ממסלת ישראל הגיכה על סקרוריה זו. ואם כן הייתי רוצה לדעת באיזה צורה; ואם טרם הגיכה, הייתי רוצה לדעת אם בדעתה להגיב?

מ. ארת:

מאחר שטר החינוך והתוכנות אחראי במישרין לענין זה, כיצד הוא תושב להגיב על כך

בחוך ממסלת ישראל.

א. רזיאל-נאור:

קראנו בעתונות על מוסד הנקרא מחנה מעבר לעליית הנוער בנתניה. לדעתי כל אשר נעשה שם, זוהי טעויות רבות. הרי הסדרים בתוך המחנה וכל אורח החיים שם נוגדים לכל הערכים החינוכיים. ערכנו שם ביקור פרטי, השתתפו בו כמה מחברות הוועדה וראינו את הנעשה שם. לכן הייתי מבקשה שהוועדה תצמיד על סדר-יום את ענין המחנות של מוסדות עליית הנוער ובמיוחד את מחנה המעבר הזה. עליית הנוער הביאה ברכה לנערות רבות והקימה מוסדות יפים. אך עובדה זו אינה צריכה להפיל על אשר נעשה בנתניה. כאשר הוועדה תחליט על האגף שאלה זו בסדר-יום, אזי אדבר לגופו של ענין.

היר"ר ט. פרסיץ:

בראוני לחסוך בהצעתה של חברת הכנסת רזיאל-נאור. ייתכן ושר החינוך והתרבות יוכל להשיב על כך. עתה בראוני להוסיף מלים מספר לענין זה.

בשבוע שעבר נחפזו דברים טובים בעתונות בקשר לכך. תחילה הייתה זו האשמה כללית מטעם אחד העיתונים ולאחר מכן הייתה זו תשובה של אחד המפקחים ממשרד עליית הנוער. לאחר שקראתי דברים אלה החלטתי, כי לפנינו חזרה על פרשת מוסד דיסקין או בית-החינוך עוררים. ראיתי אורך לבקר במוסד זה ואז להחליט את ישי להביא ענין זה בפני הוועדה או לא. דיברתי גם עם מר ארנון ואמרתי לו, כי ייתכן והשבוע נציג שאלה זו בסדר-היום וביקשנו לדעת מיהו האדם בעליית הנוער המטפל בכך כדי שנוכל להזמין לטמוע מפיו הסברים על ענין זה. טרם שהקמדת שאלה זו בסדר-היום החלטתי בכירורית. כן מצאתי לנכון להזמין את חברי הוועדה מהטיקת השונות לערוך סיור פתע במקום. השתתפו בסיור חברות הכנסת: כפרית צברי רזיאל-נאור ואנוכי. לצערי לא יכלו חברי הכנסת ארם ורוזנברג להשתתף בסיור זה. אף חברי הוועדה שנסקר אתי לא ידעו לאן אנו נוטעות רק במכרנית סיפרתי להם זאת. בילינו במוסד זה כשתי שעות וראינו דברים טובים אשר אין בדעתי להעלותם עתה עד אשר נחליט מה לעשות בבקשה כולה. בראוני רק לומר, כי היינו מזועזעים מהדברים שראינו. כאשר חזרנו לחל-אכיב קיבלתי מכתב אשר אף הוא מטמט חומר נוסף לפרשה זו וביקשנו להעביר זאת לידיעת חברי הוועדה. שר החינוך והתרבות אף הוא שאל אותי בכנסת מה בדעתנו לעשות בענין זה ואמרתי לו, כי היום יהיה עלינו להחליט את ההצמיד שאלה זו על סדר-יום זה. אנו כולנו יודעים לכוון על כל דבר טוב שנעשה. אולם את בדבריהם טובים רוצים לכסות על הדברים הרעים. הרי אנו כנבחרים הציבור איננו צריכים ללכת בדרך זו. עלינו לבקר את הרע.

כ. צ. דינור:

אשר לענין ראיון לאירון - הרי ייתכן ומחר בבוקר נוכל להביא את התשובה.

אשר לשאלתו של חבר הכנסת ברמן בקשר לאונסקו - הרי היחס למדינות אחרות ענין זה אינו שייך לשר החינוך והתרבות. ביאור-כוח מדינת ישראל וכל עניני חוץ - נחתכים על-ידי שר החוץ.

אשר לענין עליית הנוער - זהו מפעל הטייך וסוכנות, אך הוא בכל שייך לעניני החינוך. על-כן הזמנתי את נציגי עליית הנוער. כבר לפני שנה כאתי עמתי בדבריהם בשאלה זו. כדי להוציא מסקנות מענין עליית הנוער אורמיאן טיהור ועדת סקר. הם יעברו את כל המסקלית ויטיקו מסקנות. עתה הם עוסקים בענין זה האוספיה את כל החומר הדרוש. אני מביא את הדבר לידיעת חברי הוועדה על מנת שידעו, כי אנו מטמליה בנידון והיר לנו ישיבות רבות בקשר לכך טרם שעלה ענין זה. לבדיקה זו תהיה השמעה מידת סקיימת כאן בקייה. כיצד להסדיר את הטייקות. אני מקרה, כי בעוד שבועיים יהיה בידי כל הסוכנות מכל הבחינות וגם מבחינת המדינה ואחריותה לסדרים.

היו"ר ט. פרסיץ:

לכתורה אפשר היה להסתפק לפי טעם בהצעתו של שר החינוך והתרבות לדרגת כולל העניין הזה בקוד שבועיים. אבל נדמה לי שאנו כחברי הרועדה לחינוך ותרבות חייבים למסור לחברי הרועדה את הדברית שראינו באותה ההגות ובמיוחד הצער שהרגשנו. טעם שהדבר קרה דווקא באחד המוסדות אשר אטה דגולה הניחה את היסוד למוסד זה וטמפלה כולל הבקורת היתה באותה מחות מזר שראינו. התברר לנו שיטנה כהן מרצה ואין זו אותה הדרך שבה הלכו הקודמים. מאחר שנעשה עתה סקר ונכתבו מאמרים שונים בעתונות דביקור הפתח ולנו עלולית לסגור את פני הדברים. לדעתי יש לקיים ברועדה דיון על עניין זה בנרחבות באי-כוח משרד החינוך והתרבות ועל ידי הנדע.

א. רזיאל-נאור:

אני מציעה כי נדרג בעניין זה מחר בבוקר כאחד ישמעל חברי הרועדה על הדברית שראינו לרוכחור. כי יש אורך בדיון דחוף. כבר חלו סח שינויים עקב ביקורנו ועוד עלולית לחול. על-כן יש להחליט את הדיון.

היו"ר ט. פרסיץ:

אני מציעה כי אנו נדרג בעניין זה כיום ג' הבא רביות ד' נמשיך בדיון על הסקירה על בתי-הספר לנקודות עובדיים, ואת ירת המחרת נשאיר לנו חופשי.

ה ח ל ט ה:

לקבל את הצעת ירמיה-ראש הרועדה.

א. רימלח:

כבר עוררתי שאלה זו בקטר לגיקורוי ילדים בקולנוע - מה נעשה בעניין זה?

היו"ר ט. פרסיץ:

אנו העברנו למשרד החינוך והתרבות את כל הפרוטוקולים וטרם קיבלנו תשובה על כך.

א. כלפון:

כבר הודעת על כך לשר החינוך והתרבות כי בזמן שהותי בפריס ניהלתי מטא-דמתן עם "אליאנס" והא מוכנים לפתוח בארץ שני בתי-ספר מקצועיים ולתמוך ב-50% באיוד ובחקאיב. שר החינוך והתרבות אמר כי פרומטור ריגור יחפל עתה בעניין זה בזמן הירור בחוץ-לארץ, האם יש תוצאות לכך?

ב. צ. דינבורג:

הוא יודיע על כך.

מ. ארנא:

קיימת ועדה מיוחדת לענייני המעבורת ליד משרד החינוך והתרבות וחזרתי דביקשתה לדעת מי הם חברי ועדה זו. האם אפשר לדעת זאת?

היו"ר ט. פרסיץ:

טרם נתקבלה תשובה.

ד. צברי:

האת נרכל לקבל מוטג על הנעשה באונסקו מבאי - הכוח שהיו טמ?

היר"ר ט. פרסיץ:

אשמתי היא, אולם מנה אלי דוקטור אבידור לפני ימים, מספר וטאל אותי ליום בו יוכלו חברי הרועדה להענות להזמנת משרד החינוך והתרבות כדי לשמוע דין-וחשבון על הנעשה באונסקו. לאחר שאדע את תכנית עבודתנו אוכל להודיעו. אני חושבת, כי נוכל לעשות זאת ביום ב' הבא.

ח. כוגר:

האת נוכל לקבל את יסודות התכנית של בית-הספר היסודי, ומתי?

כ. א. דינור:

קיימת ועדה אשר בה השתתפו באי-כוח 4 הזרמים והם הגישו תכנית לימודים לכל הכיתות פרט למספר מקצועות. הרי הם הגישו תכנית מלאה מכיתה א' ועד ה'. לאחר טענותי על תכנית זו הקימותי ועדה נוספת בראשותי ואנו עובדים על כל ענין וענין. ישנם חלקים מספר בתכנית לימודים זו שמסרתי לבעלי מקצוע למטל לימוד הטבע, כי יש צורך גם בביכלי וגראפיה. כן עברנו על המוקדים כתנ"ך ולכשהכל יהיה מוכן - אביאה בפניכם. נוסף לכך התקיימה ישיבה בראשותו של מר ארנון אשר בה השתתפו כל המפקחים ודנו בענין זה. אני מניח, כי בעוד חודש וחצי לערך נוכל להביא את התכנית. מכל מקום היא נמצאת כדוגה אחרונה של הטימול.

היר"ר ט. פרסיץ:

ישנו ערפל מסויים בקשר לכל הבעיות האלה. המדובר הוא בתכנית מינימום בערך של 85% - 80%. אולם מאחר שמדברים על תכנית מינימום צריכה להיות גם תכנית מכסימום. יוצא איתו, כי בתכנית מינימום יוכלו המורים לגרון את הלימודים ב-20% - 15%. אבל יהיו הורים שלא יראו כלל לגרון, האם תינתן תכנית שלמה של 100%?

כאשר אנר מדברים על תכנית מינימום הכוונה היא לתכנית חינוכית אשר עליה אפשר יהיה להוסיף למטל לימודי קודם או מקצוע זה או אחר. לדעתי, יש לשמוך מהן ההצעות האלטרנאטיביות שמשרד החינוך והתרבות רואה אותן כהצעות אלטרנאטיביות להצעת המינימום. כאשר שר החינוך והתרבות יגמור את עבודתו, הוא תינתן לנו האפשרות לקבל גם את התכנית וגם את ההצעות האלטרנאטיביות שיכולות להיות מוצעות?

כ. א. דינור:

כך יהיה הדבר. הוגשו הצעות שונות: ברור, כי בית-הספר הממלכתי ילמד מספר מסויים של פרקי תנ"ך במספר מסויים של שעות. נניח, כי בצורה זו ילמדו בתי-הספר מהזרם הכללי ומזרם העובדים. בתי-הספר הדתיים ילמדו פרקים נוספים ויקבלו שעות נוספות ללימודי האגדה והתלמוד. ההצעות האלטרנאטיביות אף הן חהיינה כחוד התכנית. ברור, כי יהיה הכדל בין מגמה פדגוגית לבין מגמה דתית. כל הרחבה נוספת בתכנית הלימודים שתהיה מעל לתכנית של 100% זקוקה לאישור והוצאותיה יהיו לא על חשבון משרד החינוך והתרבות. כל גיוון נוסף יכול להתקבל לאחר שנחקלה הסכמתו של שר החינוך והתרבות. עליו יהיה להורעץ כרועדה לחינוך ותרבות של המדינה - זוהי תכנית. כלומר, האישור לעשיית נסיונות בבתי-ספר שונים צריך להתקבל על-ידי המדינה.

היר"ר ט. פרסיץ:

מה יהיה על הריטור?

כ. א. דינור:

החוק יבוא לדיון בחודש ניסן.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00.